

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BEŠEŇOVÁ NA ROKY 2023 – 2027

PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bešeňová na roky 2023 – 2027

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Bešeňová na roky 2023-2027
Územné vymedzenie:	Obec Bešeňová
Kód kat. územia:	802816
Územný plán obce	Územný plán obce Bešeňová schválený 12.12.2019 Územný plán obce Bešeňová, Zmeny a doplnky č. 1 schválený 31.05.2023
Dátum schválenia PHSR:	PHSR obce Bešeňová na obdobie 2023-2027 schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Bešeňovej č. 2023/03/14 dňa 13.04.2023
Dátum platnosti:	do 31.12.2027
Verzia:	1.0
Dátum spracovania:	2023
Spracovateľ:	OZ Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov

Obsah

Úvod.....	5
Časť 1 - Analytická časť	6
Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia	6
Demografický potenciál	6
Ekonomický rozvoj	7
Samospráva	9
Vzdelávanie	12
Kultúra.....	12
Šport.....	13
Voľný čas	13
Seniori	14
Rodičia s deťmi.....	14
Sociálny rozvoj	14
Bývanie.....	14
Zdravotníctvo	15
Životné prostredie.....	16
Dopravná infraštruktúra	17
Technická infraštruktúra	17
Informačná infraštruktúra.....	18
Matica vplyvu	18
Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia	19
STEEP analýza.....	19
Analýza konkurencie	20
Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia.....	21
Vízia a posúdenie súčasného stavu.....	21
Vízia obce Bešeňová.....	21
Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození	21
Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja	22
Časť 2 - Strategická časť	24
Časť 3 – Programová časť.....	25

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bešeňová na roky 2023 – 2027

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Bešeňová s cieľmi SR a Žilinského kraja	32
Časť 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ	36
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	36
Komunikačná stratégia	36
Systém monitorovania a hodnotenia.....	37
Akčný plán.....	38
Možnosti financovania.....	42
Indikatívny finančný plán	42
Prehľad plánu viaczdrojového financovania	43
Problémové analýzy obce	46

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (skrátene PHSR alebo Program rozvoja obce) je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja obce. Bol spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. Garantom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je obecná samospráva, užívateľmi programu sú všetci občania, podnikatelia, súčasné a budúce inštitúcie v obci.

Realizácia Programu rozvoja obce je podmienkou zlepšenia kvality života obyvateľov obce, ktorí tu nie sú postavení do pasívnej úlohy, ale aj ako partneri.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa tvoril v roku 2023. Na identifikovaní vízie, slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození obce, posúdení vplyvu inštitúcií v obci, analýze konkurencie pracovala obecná skupina počas troch workshopov pod vedením spracovateľa PHSR – OZ Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov. Výsledkom je programový dokument, ktorý sa opiera o potenciál obce, jej aktuálne potreby a možnosti.

Časť 1 - Analytická časť

Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia

Demografický potenciál

Počet obyvateľov k 01.01.2023 je 730. Počet obyvateľov v obci od roku 2013 výrazne narástol. Od roku 2013 do roku 2020 sa zvýšil počet obyvateľov o 225, a to najmä prisťahovaním väčšieho počtu obyvateľov do obce v rokoch 2013 a 2020. V roku 2021 nám Štatistický úrad Slovenskej Republiky pri sčítaní domov a bytov ubral 79 obyvateľov. Takže od roku 2013 po rok 2022 štatisticky pribudlo 156 obyvateľov. (Tab. 1-4).

Tab. 1 Počet obyvateľov v r., 2013-2022

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ŠÚSR 2021	2021	2022
Počet obyv.	574	635	646	667	671	725	773	799	720	720	730

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 2 Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva v rr. 2013 - 2022

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet živonarodených detí	9	4	11	12	8	15	12	16	13	8
Počet zomretých	5	7	7	7	2	4	8	5	6	6
Prirodzený prírastok	4	-3	4	5	6	11	4	11	7	2

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 3 Migrácia obyvateľstva - prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2013 - 2022

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prisťahovaní	8	46	17	20	20	49	39	26	105	43
Vysťahovaní	0	0	4	5	16	6	8	6	10	13
Prírastok (úbytok) sťahovaním	8	46	13	15	4	43	31	20	95	30

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 4 Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2013 - 2022

Ukazov./rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prirodzený prírastok	4	-3	4	5	6	11	4	11	7	2
Migrácia	8	46	13	15	4	43	31	20	95	30
Celkový prírastok	12	43	17	20	10	53	35	31	102	32

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ekonomický rozvoj

Zamestnanosť a podnikanie

Časť občanov z obce Bešeňová je zamestnaná priamo v obci, nakoľko obec disponuje väčším počtom podnikov a zamestnávateľov. Priamo v obci je vybudovaný veľký vodný park Bešeňová, ktorý zamestnáva cca 500 zamestnancov. Medzi ostatné podniky patria: predajne potravinárskeho tovaru, drogerie, lekárne, hotely, penzióny, ubytovacie a reštauračné zariadenia. Obec Bešeňová je vyhľadávaným turistickým miestom práve kvôli spomínanému vodnému parku, v čom vidieť hlavný potenciál zamestnanosti obyvateľstva v obci. Na zamestnanosť v obci vplýva návštevnosť obce.

V obci Bešeňová má prevádzky 50 firiem v súkromnom vlastníctve, Obec má vo vlastníctve podnik Agropodnik s. r. o.

Zoznam podnikov:

- TMR, a. s.	- DIVISION, s.r.o.,
- Eurocom and CO, s.r.o.,	- Protuš Miroslav,
- Eurocom Investment s.r.o.,	- Liptov way, s. r. o.,
Gino House s. r. o.,	- Rustica plus s. r. o.,
- Fontána For You s.r.o.,	- Pizzaland s. r. o.,
- Supermarket Jednota s. d.,	- Verex reality s. r. o.,
- Ski 3 s. r. o.,	- BARKOV s.r.o.,
- NELUX s.r.o.,	- AGROPODNIK s. r. o.,
- Agronova EKO s.r.o.,	- Gabriel Kovács – SHR,
- Jánoš s.r.o.,	- AGONOVA EKO s. r. o.,
- Slovenské elektrárne,	- Slovenský vodohospodársky podnik š. p.,
- Iveta Urgasová – U Ivky,	- EU GEN s. r. o.,
- Bešeň s. r. o.,	- MY MARA s. r. o.,
- Miluška s. r. o.,	- A3M Apartments s. r. o.,
- Alena Pallová – PETOS,	- Penzión Bešeňová s. r. o.,
- Emil Krajčík s. r. o.,	- Pharm Bešeň s. r. o.,
- Comidax družstvo s. r. o.,	- Pharamis s. r. o.,
- Tomáš Remenár - Vila 27,	- FRATAJ s.r.o.,
- Apt. Zaria - Ing. Michal Beňo,	- Apt. Vera - MEVE s. r. o.,
- BUDOVEC s. r. o.,	- EL – PLYN s. r. o.,
- Vila Anna s. r. o.,	- MK - Ubytovanie s. r. o.,
5. Investičné družstvo,	- Miroslav Maňuch agentúra MIMA,
- Meridian s. r. o.,	- JALUMA s. r. o.,
- Alena Vojtasová,	- REFIMO s.r.o.,
- EXALOGIC s.r.o.,	- Jaroslav Slušňák – YES.

Tab. 5 Právnické osoby pôsobiace v obci a v okrese Ružomberok

Názov územia	Organizácie zamerané na tvorbu zisku							Neziskové organizácie spolu
	spolu	z toho						
		akciové spoločnosti	spoločnosti s ručením obmedz.	družstvá	štátne podniky	obecné podniky	ostat. ziskovo orient. jednotky	
Okres Ružomberok	1 058	45	937	16	-	x	38	528
Bešeňová	49	2	36	2	1	1	7	0

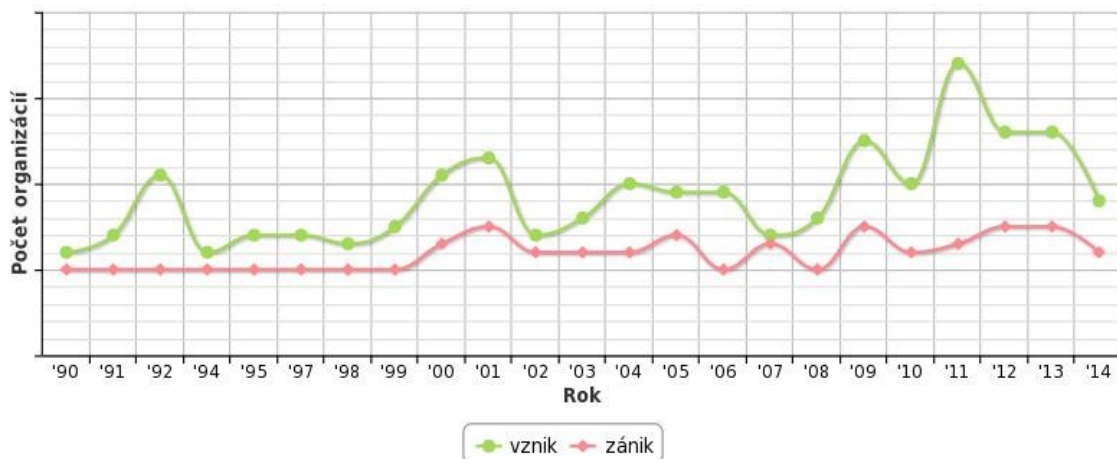
Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 6 Fyzické osoby pôsobiace v obci a v okrese Ružomberok

Názov územia	Fyzické osoby spolu	v tom		
		živnostníci	slobodné povolania	súkromne hospodáriaci roľníci
Okres Ružomberok	3 926			
Bešeňová	61	60	-	1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Trend vzniku a zániku organizácií od roku 1990

Zdroj: <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/2595-besenova/firmy-a-organizacie>

Všetky organizácie: 153.

Aktívne organizácie: 110.

Tab. 7 Podniky v obci podľa veľkostnej štruktúry zamestnancov

Veľkosť podniku podľa počtu zamestnancov	Počet k 31.12.2021
0-19	47
20-49	-
50-249	-
250 a viac	2

Zdroj: Štatistický úrad SR

Nezamestnanosť

Počet nezamestnaných sa v roku 2013 oproti roku 2022 znížil.

Tab. 8 Evidovaní uchádzači o zamestnanie v r. 2018 - 2021

Rok	2018	2019			2020	2021
Muži	2	2			1	1
Ženy	3	3			3	3
Spolu	5	5			4	4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Samospráva

Starosta obce: Ing. Martin Baran

Zástupca starostu obce: Ing. Igor Nemec

Počet poslancov: 5

Ing. Igor Nemec, Ing. Maroš Salva, Milan Záhradník, Ing. Mário Janiga, Ing. Stanislav Antol

Predseda komisií Obecného zastupiteľstva:

- Ing. Stanislav Antol - predseda komisie životného prostredia a výstavby, lesného a vodného hospodárstva,
- Ing. Igor Nemec - predseda finančnej komisie,
- Ing. Mário Janiga – predseda kultúrno-školskej a športovej komisie,
- Milan Záhradník - predseda komisie na ochranu verejného poriadku,
- Ing. Maroš Salva - predseda sociálno-zdravotnej komisie,
- Milan Záhradník – predseda komisia pre cestovný ruch,
- Ing. Igor Nemec – predseda bytovej komisie.

Počet pracovníkov Obce Bešeňová: 16. Z toho materská škôlka 3 zamestnanci, zberný dvor 1 zamestnanec.

Tab. 9 Obecný rozpočet v r. 2017 -2022

	Rok 2017 skutočnosť	Rok 2018 skutočnosť	Rok 2019 skutočnosť	Rok 2020 skutočnosť	Rok 2021 skutočnosť	Rok 2022 skutočnosť
Príjmy	1 724 333,50	1 050 837,11	1 657 157,37	1 513 620	1 313 074,91	2 958 843
Výdavky	1 723 414,49	1 082 865,76	1 575 269,78	1 513 620	1 094 664,05	2 908 043

Obec hospodárila v rokoch 2017-2022 s kladným hospodárskym výsledkom. V roku 2020 v dôsledku pandémie COVID 19 bol pokles príjmov na dani za ubytovanie oproti roku 2019 o cca 64 000€. V roku 2021 v dôsledku pandémie COVID 19 bol pokles príjmov na dani za ubytovanie oproti roku 2019 o cca 101 000€.

Obec nemá partnerské obce.

Počet podaných projektov od roku 2017: 29 projektov.

Cestná komunikácia k nájomným bytovým domom + Verejné osvetlenie k NBD

Rekonštrukcia kultúrneho domu na komunitné centrum

Železničná zastávka

PPÚ – Bešeňová, projekt pozemkových úprav v katastrálnom území Bešeňová, okres Ružomberok – Komásacia

Územný plán ministerstvo dopravy a výstavby SR

Zberný dvor

Bytový dom D /12 bytov/ + 5 garáží

Tribúna

Hasičská zbrojnica Bešeňová

Bytový dom E /17 bytov/

Bytový dom F /17 bytov/

Bytový dom G /17 bytov/

Vretenová kosačka

Multifunkčné ihrisko

Zametacie auto

Vybudovanie informačnej tabule a kiosku v obci Bešeňová

Budovanie vodozádržných opatrení pri cintoríne

Budovanie vodozádržných opatrení v časti IBV Sihoť II. Etapa

Projekt mimoriadnej pomoci na zmiernenie negatívnych následkov pandémie ochorenia COVID-19 na hospodárenie amatérskych športových organizácií

„Stavebné úpravy kultúrneho domu v Bešeňovej – zlepšenie energetickej náročnosti“

Triedený zber komunálnych odpadov v obci Bešeňová

Všešportový areál Bešeňová II. Etapa

Projekt „Podpora plnenia funkcií rodiny“

„Územný plán obce Bešeňová, Zmeny a doplnky č. 1“

„Vážska cyklodopravná trasa, úsek Turík – Bešeňová“

Prístavba a stavebné úpravy kultúrneho domu, zateplenie a výmena palivovej základne“

Plán obnovy a odolnosti (POO) - Zvýšenie kapacít materských škôl

Riešenie migračných výziev v obci Bešeňová

Počet realizovaných projektov od roku 2017: 26 projektov spolu v sume 6 706 808 €

Cestná komunikácia IBV Sihoť I. etapa + osvetlenie, rozhlas a dažďová kanalizácia	300 000€
Miestna komunikácia pri ihrisku a bytovkách + Verejné osvetlenie a rozhlas k NBD	60 000€
Chodník a parkovisko pri ihrisku a bytovkách	80 000€
PPÚ – Bešeňová, projekt pozemkových úprav v katastrálnom území Bešeňová, okres Ružomberok	350 000€
Územný plán Obce Bešeňová	35 000€
Zberný dvor	350 000€
Bytový dom D /12 bytov/	651 055€
Holubí potok	80 000€
Miestna komunikácia a parkovisko pri cintoríne+chodníky,verejné osvetlenie,rozhlas a dažďová kanalizácia	160 000€
Tribúna	10 000€
Výmena trávniku a hracej plochy na miniihrisku	50 000€
Bytový dom E /17 bytov/	1 006 445€
Bytový dom F /17 bytov/	1 197 024€
Bytový dom G /17 bytov/	1 366 284€
Vretenová kosačka 2ks 1800mm a 1000mm	20 000€
Multifunkčné ihrisko	10 000€
Materská škôlka	150 000€
Zametacie auto	150 000€
Vybudovanie informačnej tabule a kiosku v obci Bešeňová	80 000€
Projekt mimoriadnej pomoci na zmiernenie negatívnych následkov pandémie ochorenia COVID-19 na hospodárenie amatérskych športových organizácií	5 000€
Triedený zber komunálnych odpadov v obci Bešeňová	220 000€
Všesportový areál Bešeňová II. Etapa	250 000€
Projekt „Podpora plnenia funkcií rodiny“	80 000€
„Územný plán obce Bešeňová, Zmeny a doplnky č. 1“	20 000€
Riešenie migračných výziev v obci Bešeňová	26 000€

Vzdelávanie

V obci je jedna materská škola s počtom žiakov 23 v šk. roku 2022/23. Tento počet je približne rovnaký od roku 2012 (od 17 do 26 žiakov). Ide o jednotriednu materskú školu, ktorá poskytuje vzdelávanie pre deti od 3 do 6 rokov, v prípade zamestnaných matiek od 2,5 roka. Materská škola poskytuje aj možnosť poldenného pobytu. Budova je novozrekonštruovaná.

Tab. 10 Počet žiakov v materskej škole v r. 2012 - 2022

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet žiakov	20	26	17	24	20	22	23	25	23	25	40

Zdroj: Štatistický úrad SR

Kultúra

Kultúrny dom má malé priestory. Potreboval by zväčšiť sálu a zabezpečiť lepšiu vybavenosť miestností. Priestory sú využité celý rok, nakoľko v ňom trénuje stolnotenisový oddiel A, B, C mužstvo. Taktiež sa v ňom pravidelne stretáva Jednota dôchodcov. Obec poskytuje priestory aj pre divadelné podujatia, ale len pre externé súbory, nemá vlastný.

Kultúrne podujatia organizované obcou –7/rok.

Tab. 11 Prehľad najvýznamnejších pravidelných kultúrnych podujatí v obci

Názov podujatia	Organizátor	Mesiac
Obecný ples	Obec	Január
Fašiangy + maškarný ples pre deti + maškarný ples pre dospelých	Obec	Február
Deň matiek	Obec	Máj
Deň detí a deň otcov	Obec	Jún
Jánske ohne	Obec	Jún
Deň úcty k starším	Obec	Október
Mikuláš	Obec	December

Kultúrne a prírodné pamiatky:

- Renesančný kaštieľ Mitošiny z 1. polovice 17. storočia - stav vyhovujúci,
- Park pri kaštieli Mitošiny – stav vyhovujúci,
- Murovaná sýpka pri kaštieli Mitošiny z 19. storočia – slúži na skladovanie – stav vyhovujúci,
- oplotenie kaštieľa Mitošiny – materiál kameň, drevo - stav dobrý.
- Bešeňovské travertíny (travertínové bralo, kaplnka)
- Červená terasa
- Biela terasa
- Zelené jazierko „Kráter“ – toho času bez vody

Šport

V obci sa nachádzajú:

- futbalové ihrisko, minifutbalové a trávnaté ihrisko umelá tráva 33mx18m,
- pomocné trávnaté ihrisko 100mx50m, multifunkčné ihrisko 33mx18m pre športy: futbal, florbal, nohejbal, volejbal, basketbal, hádzanú, tenis
- dva tenisové kurty – 1 pre dvojhru, 1 pre štvorhru - stav vyhovujúci,
- nohejbalové ihrisko,
- obecná posilňovňa v priestoroch kultúrneho domu – menšie priestory, stav vyhovujúci.

Obec podporuje športovanie detí aj z tých okolitých obcí, kde pre tieto záujmové činnosti nie je priestor.

OŠK (Obecný športový klub) Bešeňová bol premenovaný z Telovýchovnej jednoty v roku 2006. Ide o občianske združenie, ktoré pre občanov zabezpečuje telovýchovnú a športovú činnosť. V OŠK sú združené oddiely: futbalový, stolnotenisový, šachový, hokejový, tenisový, kulturistický, turistický a cykloturistický.

Športové podujatia organizované obcou – cca 7/rok.

Tab. 12 Prehľad najvýznamnejších pravidelných športových podujatí v obci

Názov podujatia	Organizátor	Mesiac
Minifutbalový turnaj o pohár starostu	Obec	Január
Futbalový turnaj o pohár starostu	Obec	Júl
Tenisový turnaj o pohár starostu	Obec	Júl
Tenisový turnaj vo štvorhre	Obec	August
Nohejbalový turnaj o PS	Obec	Júl-august
Stolnotenisový turnaj o pohár starostu	Obec	December
Pravidelné futbalové zápasy futbalovej školy OŠK Bešeňová žiakov prípravka U9, U11, U13, U15, dorastu a mužstva dospelých	Obec	Pravidelne počas roka

Voľný čas

Vodný park Bešeňová – areál s bazénmi s termálnou vodou. Je tu aj množstvo víriviek, tobogánov, relax centrum, sáun, reštaurácií a iných atrakcií. <https://www.besenova.com/vitajte/besenova>

Bešeňovské travertíny – opustený lom na rozlohe okolo 3,18 ha. Po travertínových kaskádach stekajú prúdy obľúbenej minerálnej vody. Na okraji lomu sa nachádza známa "kaplnka", kde si návštevníci môžu prehliadnuť svetoznámy zlatý bešeňovský travertín v plnej kráse. Ligtavé dosky z pramenitu zdobia aj budovu Univerzity Komenského v Bratislave, Budovu súdu a polície v Ružomberku aj Palác národov v Ženeve.

Seniori

V obci pôsobí Jednota dôchodcov Slovenska Bešeňová.

Rodičia s deťmi

V obci sú 4 plochy s preliezkami s prvkami pre trávenie voľného času s deťmi. Futbalový klub prevádzkuje aj futbalovú škôlku pre deti od 3 do 6 rokov.

Sociálny rozvoj

Dôchodcom je prostredníctvom obce zabezpečený dovoz obedov, na ktoré im obec prispieva 30% z ceny.

Bývanie

Na území obce Bešeňová sa nachádza spolu 188 rodinných domov, v tom 34 rodinných domov je využívaných výlučne na poskytovanie prechodného ubytovania (bez osôb na trvalý pobyt). Ďalších 34 rodinných domov je využívaných na viac účelov – prevažne na bývanie a poskytovanie prechodného ubytovania. Vo všetkých domoch je spolu k dispozícii 205 bytov. Všetky rodinné domy sú v súkromnom vlastníctve.

V obci bola zrealizovaná výstavba siedmich nájomných bytových domov A, B, C, D, E, F, G kde posledný nájomný bytový dom G bol kolaudovaný v novembri 2022. Kapacita bytového domu A je 18 bytov, B 18 bytov, C 16 bytov, D 12 bytov, E 17 bytov, F 17 bytov a G 17 bytov (SPOLU 115 bytov).

V obci je jeden bytový dom s 11 bytmi v súkromnom vlastníctve.

Individuálna výstavba rodinných domov v časti SIHOŤ:

- 50 už zrealizovaných a trvale obývaných rodinných domov,
- 5 rodinných domov vo výstavbe,
- 16 pozemkov určených na výstavbu rodinných domov.

Tab. 13 Bytový fond podľa veku budovy v obci

Bytový fond podľa veku budovy v Bešeňovej (počet bytov)		
Obdobie výstavby	Byty podľa typu budovy spolu	%
Do 1919	7	3,38
1919-1945	23	11,11
1946-1960	16	7,73
1961-1980	48	23,19
1981-2000	30	14,49
2001-2010	27	13,04
2011-2015	19	9,18

2016-neskôr	34	16,43%
Nezistené	3	1,45
Spolu	207	100%

Zdroj: SOBD SR 2021

Tab. 14 Obývanosť bytov v obci

Obývanosť bytov (Spolu)	Obývané byty	Neobývané byty	Nezistené
148	131	16	1

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

Tab. 15 Prehľad o zariadeniach občianskej vybavenosti v obci

Zariadenia občianskej vybavenosti	Áno/Nie
Predajne potravinárskeho tovaru	Áno
Predajne zmiešaného tovaru	Áno
Predajne nepotravinárskeho tovaru	Áno
Strediská služieb	Áno
Pohostinské odbytové stredisko	Áno
Hotel, penzión	Áno
Knižnica	Áno
Bankomat	Áno
Kostoly	Áno
Pošta	Nie
Domy smútku	Áno
Cintorín, urnové háje, rozptylové lúčky	Áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov obce spádovo poskytuje zdravotné stredisko Liptovská Teplá, kde obyvatelia môžu využiť služby:

- obvodnej lekárky pre deti a dorast MUDr. Janka Nosková,
- obvodného lekára pre dospelých MUDr. Anna Bellová.
- zubnej ambulancie MDDr. Ľubomíra Mosná

V obci Bešeňová má sídlo rýchla zdravotnícka pomoc LSE, s. r.o., ktorá zabezpečuje zdravotnú starostlivosť pre širšie okolie.

Tab. 16 Počet ambulancií v obci

Ambulancie	Počet zariadení
Liečebne, domy ošet.starost., hospice, zar.biomed.výskumu	0
Lekárne a výdajne liekov	1
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	0
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti	0
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga	0
Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	0
Samostatné ambulancie lekára špecialistu	1
Rýchla zdravotnícka pomoc	1

Životné prostredie

Vďaka priehrade Liptovská Mara nehrozia žiadne povodne a riziká, čo sa týka toku Váh. Riziká, ktoré boli v minulosti, sa minimalizovali.

Komunálny odpad

Množstvo komunálneho odpadu ročne:

- r. 2020 – 262,27 t,
- r. 2021 – 199,33 t,
- r. 2022 – 135,88 t.

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu (% vytriedenosti):

- 31,32%
- 50,35%
- 53,47%.

Množstvo komunálneho odpadu bolo v roku 2022 menšie ako v predchádzajúcich rokoch. V obci Bešeňová je vybudovaný zberný dvor, kde je možnosť umiestniť všetky komodity odpadov.

Tab. 17 Množstvo vytriedených zložiek v r. 2020– 2022 v tonách

Zložka	2020	2021	2022
Papier	46,228	40,30	25,014
Plasty	49,121	38,717	16,442
Sklo	42,163	53,671	32,979
šatstvo	1,32	0,54	3,300
Stavebný odpad	186,46		3,16
Biologický rozložiteľný odpad	31,73	39,10	36,42
Elektronický odpad	10,88	2,83	1,49
Objemný odpad	5,92		-

Počet likvidovaných čiernych skládok ročne, za posledných 5 rokov – žiadne.

Počet parkov a parčíkov v obci: tri s rozlohou 2513 m².

Tab. 18 Pozemky v obci k 31.12.2022

Druh pozemku	Výmera m ²
Poľnohospodárska pôda	3 308 180
Orná pôda	352 343
Chmeľnica	0
Vinica	0
Záhrada	27 218
Ovocný sad	0
Trvalý trávnatý porast	2 928 619

Nepoľnohospodárska pôda	988 799
Lesný pozemok	93 989
Vodná plocha	137 547
Zastavaná plocha a nádvorie	438 131
Ostatná plocha	319 132
Celková výmera	4 296 979

Zdroj: Štatistický úrad SR

Dopravná infraštruktúra

Dĺžka miestnych komunikácií je 6,10 km. príjazdová cesta k nájomným bytovým domom v obci je už vybudovaná..

Železničná doprava – obec má pripravený projekt a právoplatné stavebné povolenie na železničnú zastávku od roku 2014. Zastávka vlaku v obci Bešeňová by mala byť pri vodnom parku Bešeňová. Tým by sa uľahčil aj spôsob dopravy ľudí dochádzajúcich za prácou.

Podmienky na cyklistickú dopravu nie sú vytvorené. Máme pripravený projekt „Vážska cyklodopravná trasa, úsek Turík – Bešeňová“ pre územné a stavebné konanie.

Chodníky existujú v obci v dĺžke 3,517 km. Chýba dobudovať na 4 miestach spolu v dĺžke 500m.

Parkoviská pri vodnom parku Bešeňová disponujú počtom 2000 parkovacích miest a sú v dobrom stave. Obec disponuje počtom 315 parkovacích miest.

Technická infraštruktúra

Obec má verejný vodovod a pitnú vodu.

Kanalizácia je v obci vybudovaná. Verejná kanalizačná sieť je pripojená na ČOV.

Obec má rozvodnú sieť plynu.

Zásobovanie teplom

Používa sa plyné palivo (cca 50%)

Obnoviteľné zdroje – tepelné čerpadlá (cca 50%)

Geotermálnu energiu využíva celý areál vodného parku vrátane hotelov.

Z celkového počtu 188 rodinných domov je:

- 127 napojených na plyn zo siete 67,55%
- 61 využívajú tepelné čerpadlá 32,45%
- 188 napojených na verejný vodovod 100%
- 184 napojených na verejnú kanalizáciu 97,87%

Informačná infraštruktúra

V obci je možnosť pripojiť sa na internet alebo káblovú televíziu. Každá nehnuteľnosť je napojená zemou na káblovú televíziu alebo internet – 100 kanálov, rýchlosť 100 Mb. 60% obyvateľov je pripojených na optickú sieť internet +TV. 40% obyvateľov – pôvodná časť obce na koaxiálnych kábloch. Tie plánujeme vymeniť za optiku.

V obci je vybudované verejné osvetlenie umiestnené na stĺpoch. 250 bodov svietidiel, ktoré by sme chceli vymeniť na senzorické.

Matica vplyvu

Maticu vplyvu spracovala pracovná skupina obce na 3. workshope. Matica vplyvu rozdeľuje inštitúcie v obci podľa ich vplyvu a právomocí vo vzťahu k realizácii PHSR. Inštitúcie, ktoré majú vysokú mieru právomocí alebo vplyvu, by sa pri realizácii PHSR mali stať partnermi, alebo samotnými realizátormi jednotlivých aktivít. Výsledky získané v tejto matici sú zohľadnené pri akčnom plánovaní.

Tab. 19 Matica vplyvu inštitúcií na realizáciu PHSR

		Miera právomocí	
		Vysoká	Nízka
Miera vplyvu	Vysoká	Obec Obecné zastupiteľstvo	TMR a. s. Eurocom Investment s. r. o. Spoločenstvo urbariát SHR – samostatne hospodáriaci roľníci EUROCOM co. s.r.o. JDS Bešeňová OŠK Bešeňová Miestni podnikatelia v CR RZMOS
	Nízka	Spoločný stavebný úrad Obecný úrad	Vodárenská spoločnosť Ružomberok Hasiči DHZ Bešeňová Rímsko-katolícka cirkev Filiálka Bešeňová

Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia

STEEP analýza

Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej oblasti. Sú to faktory, ktoré pôsobia na širšej ako obecnej úrovni, pričom majú vplyv na ďalší rozvoj obce. Súhrn vonkajších faktorov v metodike STEEP analýzy uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 20 STEEP analýza - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj obce

SOCIÁLNO-KULTÚRNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	ENVIROMENTÁLNE	POLITICKO-PRÁVNE
Starnutie populácie	Rýchly vývoj techniky a technológií	Dopady ekonomickej krízy	Priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle	Európske štrukturálne fondy na roky 2021-2027
Migrácia obyvateľov za štúdiom a prácou do zahraničia	Zlepšuje sa prístup k informáciám, komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku	Zmena podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb na 68,5 % pre samosprávy s prognózou na úroveň 70,3 %	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR
Rýchle životné tempo, viac stresu	Deti a mládež častejšie trávajú voľný čas pri počítači ako pri hrách s vrstovníkmi	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Narastá environmentálne povedomie občanov	Vymožiteľnosť práva – nedôvera občanov a podnikateľov
Uzatváranie sa do seba, do svojich rodín a domovov	Technika umožňuje nové možnosti prezentácie a marketingu	Priaznivý vývoj referenčných úrokových sadzieb Euribor		Nárast štátnej byrokracie
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách	Narastá individuálne zabezpečenie ciest do zahraničia pomocou internetu	Počet návštevníkov Slovenska sa znižuje .		Najvyššiu dôveru medzi občanmi majú spomedzi inštitúcií mimovládne organizácie (40 % občanov)
Rozvoj komunitných aktivít a účasti občanov na verejnom živote	Nárast využívania sociálnych sietí			Štátna sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny
	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi			

Analýza konkurencie

Obecná pracovná skupina na 3. workshope hľadala konkurenčné výhody svojej obce v troch oblastiach: rast počtu obyvateľov v obci, rast cestovného ruchu a rast zamestnanosti.

1. oblasť - rast počtu obyvateľov a ich spokojnosť

Konkurenčná výhoda Bešeňovej:

- stúpajúci nárast obyvateľstva aj vďaka pracovným príležitostiam a bytovej výstavbe (115 nájomných bytov, 70 pozemkov). V procese prípravy je:
 - 300 stavebných pozemkov
 - priestor pre 10 nájomných bytových domov (cca 200 bytov)
 - pozemok pre domov seniorov, ktorého kapacita bude cca 40 klientov
 - pozemok pre výstavbu novej Materskej škôlky 4 tried pre deti od 3 rokov (cca 80 detí) a 1 trieda detské jasle (cca 20 detí), spolu plánovaná kapacita 100 detí.
- Prebieha projekt odkanalizovania obce Potok, ktorý sa bude napájať na existujúcu kanalizáciu v Bešeňovej a ČOV v Liptovskej Teplej. V obci Bešeňová sa jedná o dĺžku cca 1,4km. Táto kanalizačná vetva bude slúžiť ako základ pre pripojenie cca 200 plánovaných pozemkov a 10 nájomných bytových domov.

Konkurenčné obce:

- v raste obyvateľstva - obec Podtureň,
- viac pozemkov na IBV – Liptovská Štiavnica.

2. oblasť - rast počtu turistov a ponuka pre cestovný ruch

Konkurenčná výhoda Bešeňovej:

- ubytovacie a gastro služby – Vodný park Bešeňová, voľnočasové aktivity, bezpečnosť občanov a turistov (vybudovaná infraštruktúra – chodníky)

Konkurenčné výhody iných porovateľných destinácií:

- iné služby ako gastro a ubytovanie, napr.: zábava, požičovňa áut, korčúľ, kolobežky a informačná kancelária.

3. oblasť - rast zamestnanosti a podnikania

Konkurenčná výhoda Bešeňovej:

- obec ponúka cca 700 pracovných miest.

Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia

Vízia a posúdenie súčasného stavu

Vízia a posúdenie súčasného stavu v obci pomocou analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození boli pripravené na 1. workshope obcí dolného Liptova, organizovanom spracovateľom Programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja týchto obcí, Občianskym združením Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov.

Vízia obce Bešeňová

Vízia obce je vyjadrením želania, aká bude naša obec o 10 rokov. Vízia by mala byť všeobecná a stručná, vystihujúca ideálny stav. Na druhej strane by mala byť špecifická, vyjadrujúca reálne možnosti obce.

Vízia obce Bešeňová do roku 2027

Želáme si, aby v roku 2027 bola obec Bešeňová -

- súdržná,
- s ešte lepšími podmienkami na kultúru, šport (cyklotrasy)
- dopravne lepšie dostupná (železničná zastávka)
- s vyšším počtom občanov.

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození

Analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození (analýza SWOT) pomenúva hlavné charakteristiky vnútorného prostredia (silné a slabé stránky) a vonkajšieho prostredia (príležitosti a ohrozenia) obce.

Silnými stránkami sú pozitíva, ktoré sú v obci, všetko to, na čo sme v obci hrdí, čo by sme ukázali návštevníkom. O silné stránky sa budeme môcť oprieť pri naplňaní vízie.

Slabými stránkami sú negatíva, ktoré sú v obci, všetko to, čo nám celkom nefunguje tak, ako by sme chceli, na čo nie sme hrdí. Je však potrebné, aby sme pomenovali aj tieto stránky, aby sme ich mohli zlepšiť a tak naplniť víziu.

Príležitosťami a ohrozeniami sú všetky rozhodnutia a trendy, ktoré pôsobia vo vonkajšom prostredí, teda mimo obce - v regióne, v kraji, na Slovensku, v EÚ, vo svete. Môžu to byť spoločenské trendy, politické rozhodnutia, legislatíva, smery vývoja techniky a technológií, environmentálne, ekonomické vplyvy apod. Príležitosťami sú tie vonkajšie vplyvy, ktoré budeme môcť využiť v prospech rozvoja obce, pre naplnenie vízie. Ohrozeniami sú zasa tie vonkajšie vplyvy, ktoré na rozvoj obce a naplňanie vízie budú pôsobiť negatívne.

Tab. 21 Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození obce Bešeňová

Silné stránky	Slabé stránky
- Moderná obec: chodníky cez dedinu, rozvod elektriny v chodníkoch – podzemné inžinierske siete, - Nové bytovky, - Nové stavebné pozemky - Vysoká pôrodnosť, - Rast nových obyvateľov, - Zamestnanosť (SZČO), - JDS Bešeňová, - Futbalové ihrisko, multifunkčné a trávnaté ihrisko, futbalová škôlka, - Obecné akcie, plesy, - Syry, bryndza – družstvo, - Hasiči, - Šport: tenisti, stolní tenisti, kulturisti, futbalisti, cyklisti, nohejbalisti, - Chodníky do Liptovskej Teplej - Vybudovaný zberný dvor - Voľnočasové aktivity 4 detské ihriská	- Rivalita v podnikateľskom prostredí, - Malá sála kultúrneho domu, - Obec bez železničnej zastávky – nevyhovujúca hlavne pre tých, čo dochádzajú z iných obcí a miest do práce a pre turistov bez auta, - Chýbajúce služby a atrakcie v letnej sezóne po 22:00 hod., - Pozemky pod pamiatky/travertíny – nesprístupnené pamiatky, chýbajúce príjazdové cesty,
Príležitosti	Ohrozenia
- EÚ, VÚC, štát, vláda – finančné príležitosti, fondy EÚ, a iné fondy, - Iné granty, - Banky, poisťovne – nízke úroky, výhodné ponuky na poistenie objektov, vytváranie priaznivých finančných ponúk, - Vývoj ekonomiky, - Liptov ako značka.	- Životný štýl – zmena v hodnotovom systéme mladých ľudí – nezáujem o verejné dianie, konzumné myslenie, - Zmena klímy, - Legislatíva – príliš často meniac sa, - Vojnový konflikt (Ukrajina) - Choroby,

Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja

Diparity identifikujú hlavné prekážky v rozvoji obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie disparít je porovnanie slabých stránok a ohrození.

Faktory rozvoja sú charakteristiky obce alebo vonkajšieho prostredia, ktoré budú podporovať ďalší rozvoj obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie faktorov rozvoja je porovnanie silných stránok a príležitostí.

Disparity

- Rivalita v podnikateľskom prostredí, nezáujem o verejné dianie a konzumným myslením ako

trend súčasnej doby zhoršuje možnosti spoločného napredovania v rozvoji obce.

- Chýbajúce služby a atrakcie v letnej sezóne po 22:00 hod., neprístupnené pamiatky, chýbajúce príjazdové cesty k travertínom, obec bez železničnej zastávky – brzdí ďalší rozvoj cestovného ruchu.

Faktory rozvoja

- Moderná obec: chodníky cez dedinu, rozvod elektriny v chodníkoch – podzemné inžinierske siete, nové bytovky, možnosti na rozvoj podnikania aj zamestnanosti pozitívne vplyvajú na rast nových obyvateľov a vysokú pôrodnosť.
- JDS Bešeňová, športové ihriská a oddiely, obecné akcie, plesy, hasiči sú dobrým východiskom na rozvoj komunitného života a zapojenie obyvateľov do rozvoja obce.

Pravdepodobnosť výskytu rizík určila obecná pracovná skupina (Tab. 22).

Tab. 22 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde-podobnosť
Individuálne	Nedôsledný prístup Obce alebo Obecného úradu k realizácii PHSR a k získavaniu vonkajších zdrojov Nezáujem partnerov o spoluprácu na realizácii PHSR	Realizácia PHSR	Stagnácia	Nízka
Technické	Neúspešnosť v získaní financií z vonkajších zdrojov na realizáciu opatrení PHSR	Realizácia príslušných opatrení	Stagnácia	Stredná
Ekologické	Nečakane zhoršujúce sa klimatické podmienky	Nedostatočný vplyv príslušných opatrení zameraných na adaptáciu na zhoršovanie klímy	Nepriaznivé podmienky na život, poškodenie majetku	Nízka
Sociálne	Odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do iných regiónov alebo krajín, nedostatok pracovných príležitostí, znižovanie kúpyschopnosti, nárast chudoby	Nedostatočný vplyv opatrení v sociálnej oblasti	Nárast sociálno-patologických javov	Nízka
Ekonomické	Makroekonomická klíma, vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia	Vysoká

Zdroj: Vlastné spracovanie

Časť 2 - Strategická časť

Strategický plán odsúhlasila obecná pracovná skupina na 3. workshope.

Východiskami pre strategický plán boli:

- problémová analýza,
- analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (SWOT),
- analýza súčasného stavu v obci.

Tab. 23 Strategický plán obce Bešeňová na roky 2023 - 2027

Hlavný cieľ	Ciele	Poradie cieľov	Merateľné ukazovatele
Zvýšiť kvalitu života občanov <i>Merateľný ukazovateľ: hodnotenie kvality života v obci občanmi na škále 1-6</i>	Dobudovať dopravnú infraštruktúru	1.	<i>Počet projektov na dobudovanie dopravnej infraštruktúry. Dobudovaná dopravná infraštruktúra – odhad dobudovanosti v %.</i>
	Zvýšiť objem triedeného odpadu	2.	<i>Objem triedeného odpadu v tonách/rok</i>
	Zlepšiť podmienky pre trávenie voľného času rôznych cieľových skupín	3.	<i>Podmienky na trávenie voľného času konkrétnych cieľových skupín (deti, mládež, seniori, rodičia s deťmi) – odhad zlepšenia v %. Hodnotenie podmienok cieľovými skupinami na škále 1-5.</i>
	Zvýšiť počet turistov v obci	4.	<i>Počet prenocovaní v obci/rok. Odhad počtu turistov v obci/rok.</i>
	Zabezpečiť lepšiu dostupnosť a kvalitu bývania pre rôzne skupiny obyvateľstva	5.	<i>Počet bytových jednotiek v obci Počet nových bytových jednotiek v obci. Počet obecných nájomných bytov.</i>
	Zlepšiť bezpečnosť obyvateľov	6.	<i>Počet projektov na budovanie budov a zariadení na zvýšenie bezpečnosti.</i>

Časť 3 – Programová časť

Programová časť obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov na úroveň opatrení a aktivít. Všetky súčasti tohto programu sú výsledkom návrhov a diskusií pracovnej skupiny pre tvorbu PHSR.

Cieľ 1 Dobudovať dopravnú infraštruktúru

Opatrenie 1.1: Dobudovanie dopravného spojenia Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.1.1: Vybudovať asfaltové cesty pri vŕšešportovom areáli: 60 bm	do 2025	Obec	-	150 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
<i>Dĺžka vybudovaných asfaltových ciest pri vŕšešportovom areáli</i>					
Aktivita 1.1.2: Vybudovať Miestnu komunikáciu a parkovisko pri cintoríne: miestna komunikácia 140 bm, parkoviská 70 bm – 54 parkovacích miest	do 2027	Obec	-	200 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
<i>Dĺžka vybudovanej cesty a parkovísk pri cintoríne</i>					
Aktivita 1.1.3: Vybudovať asfaltové cesty na IBV Sihot' 800 bm	do 2025	Obec	-	600 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
<i>Dĺžka vybudovaných asfaltových ciest na IBV Sihot'</i>					
Aktivita 1.1.4: Vybudovať príjazdové cesty k pamiatkam a travertínom	do 2026	Obec	-	10 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
<i>Dĺžka vybudovaných príjazdových ciest k pamiatkam a travertínom</i>					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bešeňová na roky 2023 – 2027

Aktivita 1.1.5: Zriadiť piatu autobusovú zastávku v obci pri Vodnom Parku Bešeňová	do 2027	Obec	-	7 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
<i>Zriadená piata autobusová zastávka v obci</i>					
Aktivita 1.1.6: Zriadiť železničnú zastávku	do 2027	Obec	ŽSR, ministerstvo dopravy	2,7 mil.	EÚ, min. dopravy
<i>Zriadená železničná zastávka</i>					

Opatrenie 1.2: Pešia doprava Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.2.1: Vybudovať chodníky k NBD „E“ – 30bm A na ulici Jána Lavottu od súp. č. 190 k autobusovej zastávke 95 bm.	do 2027	Obec	-	15 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Dĺžka vybudovaných chodníkov k NBD</i>					
Aktivita 1.2.2: Vybudovať chodníky k travertínom	do 2027	Obec	-	50 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Dĺžka vybudovaných chodníkov k travertínom</i>					

Opatrenie 1.3: Nemotorová doprava Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.3.1: Vybudovať trasy pre cyklistov, in-line korčule, kolobežky – „Vážska cyklodopravná trasa, úsek Turík – Bešeňová“	do 2027	Obec	OOCR, VÚC Žilina	1 000 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Dĺžka vybudovaných trás pre nemotorovú dopravu</i>					

Cieľ 2 Zvýšiť objem triedeného odpadu

Opatrenie 2.1: Zlepšiť podmienky na zber triedeného odpadu Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 2.1.1: Zabezpečiť drtič na stavebný odpad	do 2027	Obec		150 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje

Cieľ 3 Zlepšiť podmienky pre trávenie voľného času rôznych cieľových skupín

Opatrenie 3.1: Zlepšiť podmienky na šport Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 3.1.1: Vybudovanie športovo relaxačnej zóny v obci Bešeňová „Všesportový areál“	do 2027	Obec	OOCR,	170 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Počet dokončených športových zón</i>					
Aktivita 3.1.2: Multifunkčná športovo kongresová hala na ploche 4 500m ²	do 2027	Obec	OOCR,	4 000 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Počet dokončených športových budov</i>					
Aktivita 3.1.3: Projekt „Podpora funkcií rodiny“	do 2025	Obec		80 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Počet dokončených prvkov</i>					
Aktivita 3.1.4: Tribúna	do 2025	Obec		250 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Počet dokončených tribún</i>					

Opatrenie 3.2: Zlepšiť podmienky na rozvoj kultúrnych aktivít Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
---	--------------------	-----------------------	-----------	----------------------	----------------

Aktivita 3.2.1: Rekonštruovať kultúrny dom „Prístavba a stavebné úpravy kultúrneho domu, zateplenie a výmena palivovej základne“	do 2027	Obec	-	3 000 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úver
<i>Zrekonštruovaný kultúrny dom</i>					

Cieľ 4 Zvýšiť počet turistov v obci

Opatrenie 4.1: Zatraktívniť služby cestovného ruchu Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 4.1.1: Sprístupniť pamiatky – Červená terasa, Biela terasa, Kaplnka, Zelené jazierko, Zatraktívniť lom s travertínmi pre turistov, ako oddychovú zónu, vybudovať rozhľadne - výhliadky Bralo, Skala, pod Bešeňovským hájom, na hrádzi	do 2027	Obec	OOCR	300 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
<i>Počet a zoznam sprístupnených pamiatok a rozhľadní /výhliadok/</i>					
Aktivita 4.1.2: Zvýšiť rozsah služieb a atrakcií v letnej sezóne po 22:00 hod.	do 2025	Miestni podnikatelia	Obec	30 000	Súkromné zdroje
<i>Počet atrakcií v letnej sezóne po 22:00 hod, počet a druh služieb fungujúcich v letnej sezóne po 22:00 hod., počet dní, počas ktorých sú dostupné atrakcie po 22:00 v letnej sezóne</i>					

Cieľ 5 Zabezpečiť lepšiu dostupnosť a kvalitu bývania pre rôzne skupiny obyvateľstva

Opatrenie 5.1: Vytvoriť podmienky na dostupné a kvalitné bývanie Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 5.1.1: Obec plánuje postaviť 10 nájomných	2027	Obec		3 000 000	ŠFRB, Ministerstvo

bytových domov. Do roku 2027 chce postaviť 2 nájomné bytové domy.					dopravy SR, vlastné zdroje
<i>Počet skolaudovaných nájomných bytových domov</i>					
Aktivita 5.1.2: Zvýšenie kapacít existujúcej MŠ, vybudovanie bezbariérového vstupu	2025	Obec	-	180 000	EÚ fondy, obec
Aktivita 5.1.3: Postaviť novú materskú škôlku	2027	Obec	-	1 500 000	EÚ fondy, obec
<i>Počet skolaudovaných školských zariadení</i>					
Aktivita 5.1.4: Zrealizovať rozšírenie verejnej kanalizácie v časti Roviny - projekt „Potok – odkanalizovanie obce“	2027	Obec	VSR Ružomberok a.s. Obec Potok	1 400 000	EÚ fondy, obec,
<i>Počet nových bm verejnej kanalizácie</i>					

Cieľ 6 Zlepšiť bezpečnosť obyvateľov

Opatrenie 6.1: Postaviť budovy a zabezpečiť zariadenia pre zvýšenie bezpečnosti obyvateľov Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 6.1.1: Hasičská zbrojnica	2027	Obec		500 000	EÚ fondy, obec
<i>Počet skolaudovaných budov</i>					
Aktivita 6.1.2: Rozšíriť kamerový systém	2027	Obec	-	300 000	EÚ fondy, obec
<i>Počet kamier v obci</i>					

Tab. 24 Ex-ante hodnotenie - plán investícií k termínu vypracovania PHSR (v tis. €)

Názov investície	Rok začatia-plán	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu		Finančné prostriedky podľa zdrojov	
	Rok dokončenia-plán	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Štátny rozpočet	Rozpočet obce
Vybudovať asfaltové cesty pri všesportovom areáli: 60 bm	2024	150 000	150 000				
	2025			2024	150 000		150 000
Vybudovať Miestnu komunikáciu a parkovisko pri cintoríne: miestna komunikácia 140 bm, parkoviská 70 bm.	2025	200 000	200 000				
	2027			2025	200 000		200 000
Tribúna	2024						
	2025			2025	250 000		250 000

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bešeňová na roky 2023 – 2027

Projekt „Podpora funkcií rodiny“	2024	80 000	80 000				
	2025			2025	80 000		80 000
Zrealizovať rozšírenie verejnej kanalizácie v časti Roviny - projekt „Potok – odkanalizovanie obce“	2023	1 400 000	1 400 000				
	2027			2024	1 400 000		20 000
Vybudovať asfaltové cesty na IBV Sihoť 800 bm	2022	600 000	600 000				
	2025			2024	600 000		600 000

Vybudovať trasy pre cyklistov, in-line korčule, kolobežky – „Vážska cyklodopravná trasa, úsek Turík – Bešeňová“	2023						
	2027			2025	1 000 000		10 000

Vybudovanie športovo relaxačnej zóny v obci Bešeňová „Všešportový areál“	2023	170 000	170 000				
	2027			2026	170 000		170 000

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Bešeňová s cieľmi SR a Žilinského kraja

Priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja na roky 2020-2030 pre Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) v rámci prioritných oblastí nadväzujúce na 3 priority v stratégii Európa 2020:

Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii

V ŽSK by mala byť napĺňaná inovačná stratégia s dôrazom na oblasti podľa schválenej Inovačnej politiky SR, a to najmä na informačné a komunikačné technológie, strojársky priemysel, dopravu a logistiku. V tejto oblasti bude potrebné dbať najmä na dobudovanie nevyhnutnej infraštruktúry, minimálne jedného spoločného vedecko-technologického inkubátora (podnikateľská sféra a vysoká škola).

Udržiateľný rast: podpora ekologického a konkurencieschopného hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje

V ŽSK by mali byť podporované strategické aktivity s dôrazom na podporu malého a stredného podnikania (MSP) a vytváranie podnikateľského prostredia v sektore služieb najmä v oblasti turizmu, logistiky a IKT a takisto je potrebné sústrediť sa na podporu podnikania na vidieku.

Pre oblasť konkurencieschopnosti, rastu a podnikateľského prostredia bude potrebné zvýšiť inovačnú výkonnosť, zrýchliť proces využívania IKT a informatizácie verejnej správy, dobudovať sieť podporných služieb pre podnikateľov, zlepšiť možnosti financovania MSP a cielene systematicky podporovať podnikanie v oblasti IKT, turizmu a logistiky a podnikanie na vidieku.

Podpora a rozvoj v oblasti životného prostredia v ŽSK by sa mala orientovať na zachovanie významných prírodných zdrojov a možnosť ich racionálneho využitia, na postupnú zmenu štruktúry priemyslu, služieb a poľnohospodárstva smerom k ekologickým/čistým technológiám a zmenu prístupu k tvorbe a zachovaniu krajiny a manažmentu chránených území.

Inkluzívny rast: podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť

V ŽSK by mala byť podporovaná realizácia strategických aktivít s dôrazom na rozvoj rozhodujúcich priemyselných odvetví, rast sektoru služieb aj pre oblasť turizmu, logistiky a IKT. ŽSK sa dlhodobo snaží o systematický prístup k rozvoju ľudských zdrojov budovaním otvoreného prostredia a podporou pilotných projektov v oblasti celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva v súlade s Národným programom pre učiace sa regióny. Tieto aktivity je v ďalšom období vhodné viac prepojiť a rozvíjať najmä vhodný regionálne špecifický obsah ďalšieho vzdelávania a dôsledné monitorovanie a hodnotenie potrieb trhu práce aj s prepojením na cezhraničný trh práce a mobilitu.

V ŽSK by sa mali strategické aktivity realizovať s dôrazom na udržanie a vytváranie nových pracovných miest v rozhodujúcich priemyselných odvetviach, v sektore služieb a taktiež s ohľadom na podporu zamestnanosti vo vidieckych oblastiach. Predpokladáme, že medzi budúce rozhodujúce odvetvia regionálnej ekonomiky budú patriť automobilový priemysel, logistika a IKT a vo vidieckych oblastiach najmä lesné hospodárstvo, živočíšna výroba a turizmus. Bude potrebné vytvoriť podmienky na vytváranie nových a lepších pracovných miest v týchto odvetviach v spojení so zelenou ekonomikou.

Dlhodobo a strategicky je potrebné riešiť otázku vytvárania a udržania vhodných pracovných príležitostí najmä pre absolventov škôl a znevýhodnené skupiny obyvateľstva (vidiecke obyvateľstvo s nízkou kvalifikáciou) a podporovať nielen nové formy práce, ale aj zakladanie rodinných podnikov.

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Bešeňová s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020-2030 a s cieľmi Programu rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2021-2027 je uvedený v nasledujúcich dvoch tabuľkách.

Tab. 25 Súlad Programu rozvoja obce Bešeňová s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja 2020/30

Ciele obce Bešeňová	Prioritné oblasti Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020/30		
	Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii	Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencie-schopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje	Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť
Cieľ 1 Dobudovať dopravnú infraštruktúru	x		
Cieľ 2 Zvýšiť objem triedeného odpadu		x	
Cieľ 3 Zlepšiť podmienky pre trávenie voľného času rôznych cieľových skupín			x
Cieľ 4 Zvýšiť počet turistov v obci		x	
Cieľ 5 Zabezpečiť lepšiu dostupnosť a kvalitu bývania pre rôzne skupiny obyvateľstva			x
Cieľ 6 Zlepšiť bezpečnosť obyvateľov			x

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja obce Bešeňová a prioritnými oblasťami Národnej stratégie regionálneho rozvoja je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30

Tab. 26 Súlad Programu rozvoja obce Bešeňová s Programom rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2022 - 2027

Ciele obce Bešeňová	Strategické ciele ŽSK			
	Cieľ 1: Dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami, zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektívnosť využívania prírodných zdrojov	Cieľ 2: Zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji	Cieľ 3: Dosiahnuť vyššiu uplatniteľnosť ľudského kapitálu na trhu práce a sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín	Cieľ 4: Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti
Cieľ 1 Dobudovať dopravnú infraštruktúru	x			
Cieľ 2 Zvýšiť objem triedeného odpadu	x			
Cieľ 3 Zlepšiť podmienky pre trávenie voľného času rôznych cieľových skupín				x
Cieľ 4 Zvýšiť počet turistov v obci		x		
Cieľ 5 Zabezpečiť lepšiu dostupnosť a kvalitu bývania pre rôzne skupiny obyvateľstva			x	x
Cieľ 6 Zlepšiť bezpečnosť obyvateľov			x	x

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja obce Bešeňová a prioritnými oblasťami Programu rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2022 – 2027 je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja

Časť 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie Programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia je nastavený ustanovením merateľných ukazovateľov už v strategickej a programovej časti.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Garantom dokumentu je obec zastúpená starostom a najvyšším orgánom obce – obecným zastupiteľstvom. Pri samotnej realizácii PHSR sú zainteresovaní aj partneri, ktorí sa podieľajú na realizácii aktivít. Koordináciu realizácie Programu rozvoja obce bude vykonávať starosta.

Medzi hlavné úlohy obce bude patriť:

- riadiť implementáciu akčného plánu PHSR,
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- koordinovať spoluprácu s partnermi,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
- vyhodnotiť ciele PHSR v strede a na konci obdobia,
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby.

PHSR je dokumentom, ktorého realizácia musí byť starostlivo sledovaná a ktorý môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

Komunikačná stratégia

Koordinátor PHSR pravidelne komunikuje so subjektami, ktoré sú zodpovedné za realizáciu jednotlivých aktivít v rámci príslušných cieľov.

Komunikácia o PHSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- občania obce – bude potrebné priebežne informovať o výsledkoch, konzultovať plán a spôsob realizácie jednotlivých aktivít so zástupcami občanov, s občianskymi združeniami a občianskymi iniciatívami a zapájať ich do realizácie, získavať inšpirácie, podporu a vonkajšie zdroje,
- miestne médiá – informovať o procese a výsledkoch realizácie PHSR s cieľom budovať pozitívny imidž obce.

Dokument bude propagovaný na webovom sídle obce.

System monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia ciele a opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja obce. Obec bude postupovať podľa plánu monitorovania a hodnotenia PHSR (Tab. 27).

Tab. 27 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR obce na roky 2023-2027

Aktivita	Termín	Správa
Monitorovanie realizácie PHSR - každoročne	1.1. – 28.2., k 31.12. predchádzajúceho roka	Monitorovacia
Hodnotenie uprostred obdobia realizácie PHSR	v roku 2025	Hodnotiaca priebežná
Hodnotenie po ukončení PHSR	v roku 2027	Hodnotiaca záverečná
Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie PHSR	podľa potreby	Mimoriadna

Výstupom procesov budú monitorovacia správa (každoročne) a hodnotiaca správa (v strede a na konci obdobia platnosti PHSR), v ktorých budú uvedené závery monitorovania, resp. hodnotenia a odporúčania na ďalšie obdobie. So správami budú oboznámení poslanci obecného zastupiteľstva a verejnosť.

Monitorovanie poskytne informácie o realizácii aktivít a projektov formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PHSR.

Hodnotenie PHSR sa vykonáva na úrovni plnenia cieľov, to znamená, že sledujeme ukazovatele účinkov (dopadov). Toto hodnotenie bude realizované v roku 2027, po ukončení platnosti PHSR. Zároveň sa bude realizovať aj v polovici obdobia platnosti PHSR (v r. 2025) a bude spojené so zisťovaním, či a ako sa zmenila spoločenská a ekonomická situácia a podľa potreby bude možné urobiť revíziu PHSR.

Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na obec a bude podkladom na aktualizáciu PHSR zohľadňujúc prebiehajúce zmeny. V prípade potreby hodnotenie PHSR bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov.

Akčný plán

Akčný plán obsahuje aktivity, ktoré majú byť podľa plánu v programovej časti začaté v roku 2023, alebo ukončené do roku 2027. Pre zabezpečenie realizácie by mal byť akčný plán v súlade s rozpočtom obce.

Pri aktualizácii akčného plánu v ďalších rokoch bude treba upresniť začiatok realizácie aktivít, pre ktoré zatiaľ nie je v programovej časti rozhodnuté o čase, kedy má začať ich realizácia.

Cieľ 1 Dobudovať dopravnú infraštruktúru

Opatrenie 1.1: Dobudovanie dopravného spojenia Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.1.1: Vybudovať asfaltové cesty pri všešportovom areáli: 60 bm	do 2025	Obec	-	150 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
Aktivita 1.1.2: Vybudovať Miestnu komunikáciu a parkovisko pri cintoríne: miestna komunikácia 140 bm, parkoviská 70 bm.	do 2027	Obec	-	200 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
Aktivita 1.1.3: Vybudovať asfaltové cesty na IBV Sihot' 800 bm	do 2025	Obec	-	600 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
Aktivita 1.1.4: Vybudovať príjazdové cesty k pamiatkam a travertínom	do 2026	Obec	-	10 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
Aktivita 1.1.5: Zriadiť piatu autobusovú zastávku v obci pri Vodnom Parku Bešeňová	do 2027	Obec	-	7 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje
Aktivita 1.1.6: Zriadiť železničnú zastávku	do 2027	Obec	ŽSR, ministerstvo dopravy	2,7 mil.	EÚ, min. dopravy

Opatrenie 1.2: Pešia doprava Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.2.1: Vybudovať chodníky k NBD „E“ – 30bm A na ulici Jána Lavottu od súp. č. 190 k autobusovej zastávke 95 bm.	do 2027	Obec	-	15 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
Aktivita 1.2.2: Vybudovať chodníky k travertínom	do 2027	Obec	-	50 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
Opatrenie 1.3: Nemotorová doprava Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.3.1: Vybudovať trasy pre cyklistov, in-line korčule, kolobežky – „Vážska cyklodopravná trasa, úsek Turík – Bešeňová“	do 2027	Obec	OOCR, VÚC Žilina	1 000 000	EÚ projekty, vlastné zdroje

Cieľ 2 Zvýšiť objem triedeného odpadu

Opatrenie 2.1: Zlepšiť podmienky na zber triedeného odpadu Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 2.1.1: Zabezpečiť drtič na stavebný odpad	do 2027	Obec		150 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úverové zdroje

Cieľ 3 Zlepšiť podmienky pre trávenie voľného času rôznych cieľových skupín

Opatrenie 3.1: Zlepšiť podmienky na šport Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 3.1.1: Vybudovanie športovo relaxačnej zóny v obci Bešeňová „Všešportový areál“	do 2027	Obec	OOCR,	170 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
Aktivita 3.1.2: Multifunkčná športovo kongresová hala na ploche 4 500m ²	do 2027	Obec	OOCR,	4 000 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
Aktivita 3.1.3: Projekt „Podpora funkcií rodiny“	do 2025	Obec		80 000	EÚ projekty, vlastné zdroje
Aktivita 3.1.4: Tribúna	do 2025	Obec		250 000	EÚ projekty, vlastné zdroje

Opatrenie 3.2: Zlepšiť podmienky na rozvoj kultúrnych aktivít Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 3.2.1: Rekonštruovať kultúrny dom „Prístavba a stavebné úpravy kultúrneho domu, zateplenie a výmena palivovej základne“	do 2027	Obec	-	3 000 000	EÚ projekty, vlastné zdroje, úver

Cieľ 4 Zvýšiť počet turistov v obci

Opatrenie 4.1: Zatraktívniť služby cestovného ruchu Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 4.1.1: Sprístupniť pamiatky – Červená terasa, Biela terasa, Kaplnka, Zelené jazierko, Zatraktívniť lom s travertínmi pre turistov, ako oddychovú zónu, vybudovať rozhľadne - výhliadky Bralo, Skala, pod Bešeňovským hájom, na hrádzi	do 2027	Obec	OOCR	300 000	EÚ projekty, vlastné zdroje

Aktivita 4.1.2: Zvýšiť rozsah služieb a atrakcií v letnej sezóne po 22:00 hod.	do 2025	Miestni podnikatelia	Obec	30 000	Súkromné zdroje
--	---------	----------------------	------	--------	-----------------

Cieľ 5 Zabezpečiť lepšiu dostupnosť a kvalitu bývania pre rôzne skupiny obyvateľstva

Opatrenie 5.1: Vytvoriť podmienky na dostupné a kvalitné bývanie Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 5.1.1: Obec plánuje postaviť 10 nájomných bytových domov. Do roku 2027 chce postaviť 2 nájomné bytové domy.	2027	Obec		3 000 000	ŠFRB, Ministerstvo dopravy SR, vlastné zdroje
Aktivita 5.1.2: Zvýšenie kapacít existujúcej MŠ, vybudovanie bezbariérového vstupu	2025	Obec	-	180 000	EÚ fondy, obec
Aktivita 5.1.3: Postaviť novú materskú škôlku	2027	Obec	-	1 500 000	EÚ fondy, obec
Aktivita 5.1.4: Zrealizovať rozšírenie verejnej kanalizácie v časti Roviny - projekt „Potok – odkanalizovanie obce“	2027	Obec	VSR Ružomberok a.s. Obec Potok	1 400 000	EÚ fondy, obec,

Cieľ 6 Zlepšiť bezpečnosť obyvateľov

Opatrenie 6.1: Postaviť budovy a zabezpečiť zariadenia pre zvýšenie bezpečnosti obyvateľov Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 6.1.1: Hasičská zbrojnica	2027	Obec		500 000	EÚ fondy, obec
Aktivita 6.1.2: Rozšíriť kamerový systém	2027	Obec	-	300 000	EÚ fondy, obec

Finančná časť obsahuje plán finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viacdrojové. Bude sa opierať o rozpočet obce, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, súkromné a ďalšie zdroje.

Možnosti financovania

Podľa § 4 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja sa regionálny rozvoj financuje z viacerých zdrojov:

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov EÚ. Ich využitie na financovanie jednotlivých projektov je možné stanoviť iba indikatívne. V programovom období do roku 2027 budú možnosti financovania Programu rozvoja obce tvorené vlastnými zdrojmi podľa stavu rozpočtu obce, externými zdrojmi od štátu, v menšej miere aj prostredníctvom rôznych donorských a sponzorských zdrojov.

Indikatívny finančný plán

Indikatívny finančný plán sumarizuje výšku financií potrebnú na realizáciu jednotlivých aktivít plánovaných v PHSR (Tab. 28).

Tab. 28 Indikatívny rozpočet Programu rozvoja obce v €

Cieľ	Rok				SPOLU
	do r. 2024	do r. 2025	do r. 2026	do r. 2027	
1	-	750 000	10 000	3 972 000	4 732 000
2	-	-	-	150 000	150 000
3	-	330 000	-	7 170 000	7 500 000

4	-	30 000	-	300 000	330 000
5	-	-	-	5 900 000	5 900 000
6	-	-	-	800 000	800 000
Spolu		1 110 000	10 000	18 292 000	19 412 000

Prehľad plánu viaczdrojového financovania

Plán viaczdrojového financovania je prehľadom zamýšľaného zapojenia sociálno-ekonomických partnerov v území do realizácie Programu rozvoja obce. Tabuľka v členení podľa zdrojov financovania bola zostavená na základe predpokladaných nákladov na realizáciu projektov uvedených v programovej časti PHSR.

Tab. 29 Viaczdrojové financovanie Programu rozvoja obce (v €)

Cieľ 1	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 1.1	3 667 000	696 240	2 700 000	-	270 760	3 667 000	-
Opatrenie 1.2	65 000	46 800	-	-	18 200	65 000	-
Opatrenie 1.3	1 000 000	720 000	-	-	280 000	1 000 000	-
Spolu	4 732 000	1 463 040	2 700 000	-	568 960	4 732 000	-

Cieľ 2	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 2.1	150 000	108 000	-	-	42 000	150 000	-
Spolu	150 000	108 000	-	-	42 000	150 000	-

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bešeňová na roky 2023 – 2027

Cieľ 3	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 3.1	4 500 000	3 240 000	-	-	1 260 000	4 500 000	-
Opatrenie 3.2	3 000 000	2 160 000	-	-	840 000	3 000 000	-
	7 500 000	5 400 000	-	-	2 100 000	7 500 000	-
Cieľ 4	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 4.1.	330 000	216 000	-	-	84 000	330 000	30 000
Spolu	330 000	216 000	-	-	84 000	330 000	30 000
Cieľ 5	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 5.1.1	3 000 000		2 857 143 ŠFRB 70% MDaV SR 30%	-	142 857	3 000 000	-
Opatrenie 5.1.2	180 000	144 000			36 000	180 000	
Opatrenie 5.1.3	1 500 000	864 000	216 000		420 000	1 500 000	
Opatrenie 5.1.4	1 400 000	1 050 000			70 000	1 400 000	280 000
Spolu	6 080 000	2 058 000	3 073 143	-	668 857	6 080 000	280 000

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bešeňová na roky 2023 – 2027

Cieľ 6	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 6.1	800 000	416 000	160 000	-	224 000	800 000	
Spolu	800 000	416 000	160 000	-	224 000	800 000	

Príloha 1

Problémové analýzy obce

Problémová analýza je výsledkom práce pracovnej skupiny obce Bešeňová pre tvorbu Programu rozvoja obce na roky 2023-2027. V tejto etape boli identifikované najväčšie problémy, ktoré z hľadiska ďalšieho rozvoja v súčasnosti obec má. Pre každý problém bol následne vytvorený strom problémov, v ktorom boli pomenované príčiny a následky každého problému.

V obci Bešeňová boli pomenované tieto problémy. Uvádzame ich v poradí podľa dôležitosti, ako ju určila pracovná skupina obce:

1. Nedostatočná dopravná infraštruktúra,
2. Nedostatočné priestory na kultúru,
3. Slabé dopravné spojenie všetkých dopravcov,
4. Niektoré služby v cestovnom ruchu sú slabé.

Prvé štyri najvýznamnejšie problémy boli rozpracované do stromov problémov, ktoré uvádzame nižšie. Ďalšie problémy sa skladajú z týchto prvkov:

1. Niektoré služby v turizme sú slabé -
 - a. príjazdové cesty k pamiatkam a travertínom – zlý stav,
 - b. nesprístupnené pamiatky,
 - c. pozemky – travertíny – neatraktívne,
 - d. chýbajú služby a atrakcie v letnej sezóne po 22:00 hod.,

Nižšie uvádzame stromy problémov, v ktorých je vždy problém uvedený v strede tabuľky, v hornej časti tabuľky sú následky, aké má neriešenie problému na obec a v dolnej časti tabuľky sú príčiny problému.

Stromy problémov

NÁSLEDKY:		
Znížená kvalita života v časti k bytovkám	Nespokojnosť občanov	Znížená kvalita života v časti IBV Sihoť
Problém: Nedostatočná dopravná infraštruktúra		
PRÍČINY:		
Chýbajú vyasfaltované cesty k bytovej výstavbe	Chýbajúce miestna komunikácia a parkovisko pri cintoríne	Nevyasfaltované cesty na IBV Sihoť
Chýbajúce financie		
Žiadna podpora zo strany štátu		
Predstava EU, že sme cesty už mali mať		

NÁSLEDKY:	
Horšie kultúrne, športové a komunitné vyžitie	
Problém: Nedostatočné priestory pre rôzne komunity, na šport, kultúru	
PRÍČINY:	
Nedokončený všešportový areál	Sála kultúrneho domu je malá
Chýbajúce financie	Chýbajúce financie

NÁSLEDKY:	
Horšia dostupnosť obce pre turistov a občanov	
Problém: Slabé dopravné spojenie verejných dopravcov	
PRÍČINY:	
Chýba železničná zastávka	Chýba piata autobusová zastávka pri areáli Vodného Parku Bešeňová)
Veľký projekt z pohľadu financií – rozpočet 2,7mil €	Potreba financií
Potreba financií	